

ICT v mateřské škole Jak na to?

Informační a komunikační technologie a digitální gramotnost – pojmy, které se už běžně vyskytují i v předškolním vzdělávání. Patří ale robotické hračky, počítače, tablety a další technika i do mateřských škol? Není toho všude příliš, nemají na to děti ještě čas, neměly by si spíše hrát, učit se sebeobsluže a komunikovat? Tyto otázky napadají nejen pedagogy, ale také rodiče.

MGR. RADKA BRADÁČOVÁ, BC. KATEŘINA NAVAROVÁ

Předškolní učitelky občas přiznávají, že nemají zájem o technologie a taky pociťují nejistotu, která někdy plyne jak z nepřipravenosti, tak i ze strachu z nového.

Předškoláci a ICT – ano, nebo ne?

Podpora a pochopení často nepřichází ani z rodičovské veřejnosti. „Jako rodič jsem proti tabletům ve školce, většina dětí kouká do tabletů velkou část dne, kdy jsou doma, ve školce by neměly. Děti tablety nepotřebují, neumějí pak ani držet tužku ani zavázat tkaničku, nemluvě o logopedických problémech. Nic proti zavádění technologií do škol, ale lidské slovo a kontakt v tomto věku děti potřebují mnohem víc...“ (z internetové diskuze).

Má se tedy mateřská škola **uzavřít před technikou** a držet se starých známých metod a postupů? Má problematiku a technologie ignorovat a před dětmi ukrývat? Dle názoru autorek tohoto článku určitě ne.

Technologie jsou dnes všudypřítomné – i agenda mateřských škol je dávno vedena elektronicky. Učitelky mohou technologie už v mateřské škole začlenit do vzdělávání, pomocí vhodných metod a forem práce je odborně a smysluplně využívat, ale také **upozorňovat na problémy a úskalí, které přinášejí**, to vše ve smyslu získávání kompetencí k učení (RVP PV).

Od roku 2014 existuje **Strategie digitálního vzdělávání**, jejímž cílem je otevřít vzdělávání na všech stupních novým metodám a způsobům učení prostřednictvím technologií, podpora každého jedince ve využívání

” Technologie jsou dnes všudypřítomné – i agenda mateřských škol je dávno vedena elektronicky. Praxe nasvědčuje, že informační a komunikační technologie do mateřské školy patří.

technologií a zlepšení digitálních kompetencí žáků i učitelů v oblasti práce s technologiemi.

Digitální kompetencí je myšlen soubor vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které potřebujeme

k tvořivému využívání technologií při práci, učení i ve volném čase.

Také **Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání**, víceletý tematický program v gesci MŠMT, v jehož rámci je možné čerpat finanční prostředky z Evropských strukturálních a investičních fondů, ve své výzvě Šablony II přináší nové příležitosti pro mateřské školy. Nabízí možnost nakoupit ICT techniku pro děti – notebooky nebo tablety –

i vzdělávat pedagogy, a u obou skupin tak prohlubovat digitální kompetence. Výše zmíněné dokumenty a dotační programy nasvědčují tomu, že **ICT do mateřské školy patří**.

Jak na to?

Jak ICT vybavení, získané například pomocí Šablony, dále ve školce využít?

To je otázka, kterou si pedagogové, učící se za pochodu, často kladou.

Zkušenosti říkají, že **většina dětí má přístup k technologiím doma** a nejčastěji je využívají k zábavě, pasivnímu sledování videa, případně k práci se vzdělávacími aplikacemi nejrůznějšího druhu. Existují ale i možnosti využít technologie tak, aby rozvíjely dětskou kreativitu, komunikaci a poznání.

Mnoho z nás zná vzdělávací aplikace, které už mohou využívat i předškolní děti v tabletech nebo chytrých telefonech. Jedná se o interaktivní aplikace, které u dětí **rozvíjejí logické myšlení, slovní zásobu, jemnou motoriku**, tedy rozvíjejí dítě dle jeho potřeb. Z těch neznámějších jmenujme například Lipa land, Toca Boca, Mluvídek, Záchraný kruh, Sound touch, Lidské tělo, České výukové kartičky, Značky, Quiver, My Mosaic, Let's create, My Play home. Tyto aplikace jsou uživatelsky jednoduché a většinou zdarma.

Další z možností, jak s pomocí moderních technologií u dětí rozvíjet a podporovat kreativitu, fantazii, komunikaci a spolupráci, je využití tzv. **prázdných aplikací**. Právě díky těm se už předškolní děti mohou učit smysluplnému využití digitálních technologií. Ve zmiňovaných aplikacích mohou děti tvořit koláže, animace, knihy nebo filmy s použitím vlastních obrázků nebo fotek. Vyzkoušet můžete aplikace: Book Creator, Toontastic, Green Screen, Chatter Pix, Stop Motion, Pic Collage, Moldiv, Doodle Buddy, iMovie, Garage Band.

Existují možnosti využít technologie tak, aby rozvíjely dětskou kreativitu, komunikaci a poznání.

Animace s aplikací Stop Motion = velká zábava

Za pomoci aplikace Stop Motion jsou děti velmi rychle schopny vytvořit jednoduché video. Principem tvorby

kem. Hotové animované filmy jsou velmi zábavné, děti se rády na výsledek své práce dívají, učitelka je **může využít jako motivaci k dalším činnostem** – například k rozvoji vyjadřování, popisu, sebehodnocení, formulaci emocí.

vlastní ilustrace, namlouvaly názvy rostlin a nahrávaly jarní básničky, které se k nim vztahují. Děti zde také tvořily vlastní příběh o koloběhu vody v přírodě, který samy ilustrovaly a namluvaly. Vytvořenou knihu můžeme sdílet jako ePub, PDF nebo video. My jsme ji sdíleli jako video na YouTube, kde mohli práci dětí vidět i jejich rodiče. Knihy vytvořené předškoláky lze také **využít jako výukový materiál** pro ostatní děti ve školce.

„Školky zapojené v eTwinningu mohou vytvářet projekty, spolupracovat ve virtuálním prostředí, vzdělávat se ve spolupráci, sdílet své pokroky, vzájemně se inspirovat.

je snímání fotografií, kdy mezi pořízováním jednotlivých snímků objekt nebo snímání místo ručně upravujeme. Spojení snímků pomocí aplikace a zrychlení **vytvoří dojem pohybu neživých předmětů**. Děti velice rychle pochopí způsob tvorby a po správné instruktáži dokážou s malou pomocí učitelky vytvořit krátká videa. Animovat mohou hračky, předměty denní potřeby, vymodelované objekty, obrázky nebo i samy sebe. Tablet je třeba umístit do stojanu, aby při práci zůstal pevně na svém místě. Stojan můžeme vytvořit jednoduše např. z papírových nápojových kelímků, lze využít vlastnosti některých pouzder na tablety, případně ho můžeme zakoupit. Ve školce jsme také zkoušeli pracovat s „animačním studiem“, vytvořeném z papírové krabice, v němž děti animovaly své nakreslené postavy.

Po krátkých cvičeních a experimentech je možné s dětmi pracovat také na scénáři – plánu, co se ve videu má stát. Není třeba vymýšlet nic složitého, **jde hlavně o proces, komunikaci a spolupráci** v průběhu tvorby.

S ohledem na krátkodobou pozornost předškoláka je nutné se držet jednoduchých námětů, aby dílo bylo hotovo brzy a s efektním výsled-

Vytvořme vlastní knihu s aplikací Book Creator

Book Creator je jednou z nejpoužívanějších prázdných aplikací a vytvořit v ní knihu zvládnou i předškoláci. V této aplikaci děti mohou tvořit vlastní elektronické interaktivní knihy, do kterých **mohou vkládat vlastní kresby** nebo

„Za pomoci aplikace Stop Motion jsou děti velmi rychle schopny vytvořit jednoduché video.

v ní přímo malovat, fotit nebo vkládat fotografie uložené v jejich zařízení. Dále zde mohou použít vlastní natočená videa nebo namluvit audiokomentář.

Obrázky mohou upravovat,

volit barvu pozadí, vkládat tvary a tím vším rozvíjet svou kreativitu.

My jsme využili s našimi předškoláky Book Creator například pro **tvorbu atlasu jarních rostlin**, kdy děti

na vycházce samy fotily rostliny v okolí

svojí mateřské školy nebo se svými rodiči. Fotky potom vkládaly do Book Creatoru a malovaly k nim své

eTwinning – projekty mezinárodní spolupráce

Další aktivitou, kde lze digitální technologie využít, je **eTwinning**. Jedná se o spolupráci mezi evropskými školami s využitím ICT. Může se zapojit kterákoliv mateřská škola. V eTwinningu potom vytváří projekty, spolupracují ve virtuálním prostředí, vzdělávají se ve spolupráci, sdílejí své pokroky, vzájemně se

inspirují. Právě výše uvedené aplikace jsou skvělými pomocníky při sdílení společných aktivit v eTwinningových projektech. Děti se zde **učí vzájemně spolupráci**, plánují si činnosti, učí se práci dokončit, společně komunikovat, získávají nové znalosti, vědomosti, kladný vztah k učení se novému a poznávání cizích kultur a jazyků. eTwinning je jedinečnou příležitostí také pro pedagogy a jejich osobní a profesní rozvoj. V projektové práci se učí novým dovednostem – nejen v oblasti využití ICT, ale hlavně prakticky, prostřednictvím sdílení zkušeností, postupů práce a námětů s kolegy z Evropy, zapojenými do eTwinningu.

Autorky pracují jako učitelky a zástupkyně ředitele v MŠ, lektorky DVPP a ambasadorky eTwinning pro Českou republiku

Informace o tom, jak se do eTwinningu zapojit, a ukázky realizovaných projektů naleznete na www.etwinning.cz, případně na <https://www.mskytlicka.cz/etwinning/>.